

ÜNİTE 1

BİREY VE TOPLUM

KAZANIMLAR

Bu öğrenme alanı işlenirken bilimsellik, aile birliğine önem verme ve sorumluluk gibi değerlerle sosyal katılım becerisinin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.

SB.5.1.1. Sosyal bilgiler dersinin, Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin bir vatandaşı olarak kendi gelişimine katkısını fark eder.

SB.5.12. Yakın çevresinde yaşanan bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu açıklar.

SB.5.1.3. Sahip olduğu haklarının farkında olan bir birey olarak katıldığı gruplarda aldığı rollerin gerektirdiği görev ve sorumluluklara uygun davranır.

Aile, akraba, arkadaş grubu, spor takımı, resim, müzik kulübü gibi sosyalleşmeye katkıda bulunan gruplar ve okul gibi kurumlar ele alınır.

Görev ve sorumlulukları yerine getirirken planlı çalışmanın önemi üzerinde durulur.

Kişisel zamanını planlarken oyun oynama, ders çalışma, kitap okuma, uyuma, aile ve arkadaşlar ile nitelikli zaman geçirme ve kitle iletişim araçlarını kullanma durumlarını dikkate almanın önemine değinilir.

SB.5.1.4. Çocuk olarak haklarından yararlanmaya ve bu hakların ihlal edildiği durumlara örnekler verir.

1. Günlük hayatta herhangi bir sorunla karşılaştığımızda bu sorunumuzu resmi yollarla çözmek için aşağıdaki haklarımızdan hangisini kullanırsak daha doğru davranmış oluruz?

- A) Bilgi edinme hakkı
- B) Eğitim hakkı
- C) Düşünce özgürlüğü hakkı
- D) Dilekçe hakkı

2.

Sosyal bilgiler dersinde yaşantımıza yön veren bazı değer ve beceriler kazanırız.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyal bilgiler dersinin bize kazandırdığı değer ve becerilerden biri değildir?

- A) İnsan hak ve özgürlüklerine saygılı olmak
- B) Ülkemizin coğrafi özellikleri hakkında bilgi sahibi olmak
- C) Canlıların gelişim evrelerini öğrenmek
- D) Yakın çevremizi daha iyi tanımak

- 3.
- Yollarımız asfaltlanmadığında
 - Sularımız akmadığında
 - Mahallemizdeki çöpler toplanmadığında

Bu durumlarda başvurmamız gereken ilgili kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İl Tarım Müdürlüğü
- B) Belediye
- C) İlçe Sağlık Müdürlüğü
- D) Emniyet Müdürlüğü

4.

Etkin vatandaş, haklarının ve sorumluluklarının bilincinde olan vatandaşdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi etkin bir vatandaşa ait özelliklerden biri olamaz?

- A) Karşılaştığı sorunlara çözüm üretmesi
- B) Seçimlerde oy kullanması
- C) Toplumsal sorunlar karşısında duyarsız kalması
- D) Hakkını aramak için dilekçe yazması

5.

Sosyal bilgiler dersi sadece okul hayatımıza değil, bireysel ve toplumsal yaşantımıza da büyük katkı sağlar.

Buna göre sosyal bilgiler dersinin bize sağladığı katkılar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Maddenin yapısı hakkında bilgi ediniriz.
 B) İnsan hakları, ulusal egemenlik ve demokrasi gibi kavramları öğreniriz.
 C) Hem ülkemizi hem de dünyadaki kültürleri tanıma fırsatı buluruz.
 D) Yaşamımızı demokratik kurallar çerçevesinde düzenlemeyi öğreniriz.

6.

- I. Dilekçe hakkı, demokratik hak arama yollarından biridir.
 II. Bir sorun yaşadığımızda hakkımızı dilekçe ile arayabiliriz.
 III. Dilekçemize 30 gün içinde cevap verilmezse bir üst kuruma başvurabiliriz.
 IV. Yasal olarak sadece dilekçe yazarların sorunlarına çözüm bulunur.

Dilekçe ile ilgili olarak yukarıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

7.

Fatih Öğretmen; 5-A sınıfı öğrencilerine hangi haklara sahip olduklarını sormuş, öğrenciler aşağıdaki cevapları vermişlerdir.

Sağlıklı bir çevrede yaşamalıyım.

Fatma

Düzenli ve yeterli beslenmeliyim.

Hakan

Genel seçimlerde oy kullanmalıyım.

Ali

Eğitim görmek için okula gitmeliyim.

Leyla

Buna göre hangi öğrenci yanlış cevap vermiştir?

- A) Leyla B) Hakan
 C) Ali D) Fatma

8.

- Ülkemizi ve dünyayı tanımamızı sağlar.
- Demokratik yaşam kurallarını öğretir.
- Beraber yaşama, yardımlaşma ve karar verme duygularımızı geliştirir.
- Bilimin ve teknolojinin gelişmesinin insan hayatı üzerindeki etkilerini öğretir.

Yukarıdakilerden kaç tanesi sosyal bilgiler dersinin hayatımıza sağladığı katkılardandır?

- A) 4 B) 3 C) 2 D) 1

9.

GAZETE
ÇEVRE ÇOCUKLARA EMANET

Belediye tarafından başlatılan “Çevre Çiçekleri Hareketi” devam ediyor. 1 yıla yaklaşan çalışmalarla eğitim kurumları arasında afiş, resim, şiir, kısa video ve en temiz okul dallarında yarışmalar düzenlenirken 6. sınıf öğrencileri de çevre müfettişi olarak görevlendirildi. Resim yarışmasında dereceye girenlerin eserleri çöp toplama kamyonlarının dış yüzeyinde giydirme olarak sergilendi.

(Gazete haberi)

Belediye tarafından başlatılan bu etkinliğin amacı aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Çocuklara çevre bilincini aşılama
- B) Sosyal sorumluluk alabilen bireyler yetiştirmek
- C) Çevre duyarlılığı ve farkındalığı oluşturmak
- D) Çevre temizliğini çocuklara yaptırmak

10.

T.C. Anayasası 1982

74. Madde – Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye’de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir. Kendileriyle ilgili başvurularının sonucu, gecikmeksizin dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.

Anayasamızın bu maddesine göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Her vatandaşın sorunlarını yetkili makamlara taşıma hakkı vardır.
- B) Ülkemizde bulunan yabancılar karşılaştıkları sorunları kendi devletlerine bildirmek zorundadır.
- C) Gerektiği durumlarda TBMM’ye de dilekçe yazılabilir.
- D) Kamu kurumları, dilekçelere yazılı olarak cevap vermekle yükümlüdür.

1.

Çevremizde her gün çeşitli olaylar yaşanıyor. Bu olayların bazılarını bizzat tanık oluyoruz bazılarını ise kitle iletişim araçlarından öğreniyoruz. Olayların birden fazla nedeni ve sonucu vardır ve olaylar herkesi aynı şekilde etkilemez.

Buna göre bir olayın birden fazla nedeni ve sonucu olması aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ifade edilir?

- A) Sosyal etkileşim
- B) Genelleme
- C) Çok boyutluluk
- D) Toplumsal değişim

2.

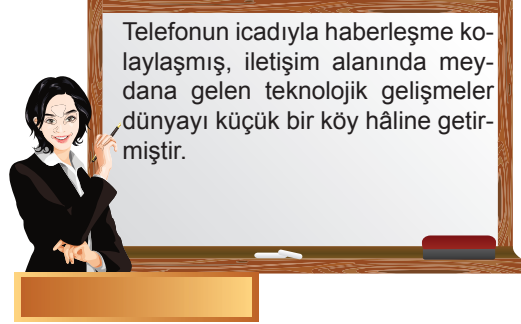

Meydana gelen ya da ortaya çıkan hâl, iş veya duruma olay denir.

Buna göre olaylarla ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Her olay mutlaka olumlu sonuçlar doğurur.
- B) Bir olayın birden fazla nedeni ve sonucu olabilir.
- C) Yaşadığımız her olaydan farklı şekilde etkileniriz.
- D) Benzer olaylar bile her zaman aynı etkiyi yapmaz.

3.

Telefonun icadıyla haberleşme kolaylaşmış, iletişim alanında meydana gelen teknolojik gelişmeler dünyayı küçük bir köy hâline getirmiştir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Her olayın sonuçları farklı farklıdır.
- B) Herkes yaşanan olaylardan aynı şekilde etkilenmez.
- C) Bir olay başka bir olaya neden olabilir.
- D) Olaylar sadece gelişmiş şehirlerde meydana gelir.

FARKLIŞEM

4. **Aşağıdaki durumlardan hangisi bir olay örneği sayılamaz?**

A) Bir havai fişek gösterisinin yangına neden olması

B) Heyelan meydana gelmesi sonucu köprünün çökmesi

C) Otoyolda zincirleme trafik kazası yaşanması

D) Ali'nin bütün gün bilgisayarda oyun oynaması

5. Sefa Öğretmen, öğrencilerden bir olay örneği vermelerini istemiş, öğrenciler şu cevapları vermişlerdir:

Buna göre hangi öğrenci yanlış cevap vermiştir?

- A) Beren B) Durmuş
C) Elif D) Ahmet

6. Merhaba, ben Mehmet. Atatürk Ortaokulu 5. sınıf öğrencisiyim. Her sabah olduğu gibi okuluma gitmek üzere servise bindim. Vatan Caddesi'ne yaklaştığımızda trafik durdu. Biraz bekledikten sonra az ileride, aşırı hız ve gece yağın yağmurun etkisiyle zincirleme bir kaza yaşandığını öğrendik. Yol kaza nedeniyle trafiğe kapatıldığı için uzun süre arabada bekledik. Hepimiz çok sıkıldık. Yaklaşık bir saat sonra yol açıldı. Ama ilk dersi kaçırdık.

Mehmet'in yaşadığı bu olaya bakarak aşağıdakilerden hangisi söylenirse doğru olmaz?

- A) Olayların birden fazla nedeni ve sonucu olabilir.
B) Olaylar sadece insanlardan kaynaklanmaz.
C) Olumlu sonuçlanan durumlar olay sayılmaz.
D) Bir olaydan birden fazla kişi etkilenebilir.

7. Bir yerde meydana gelen bir olay, orada yaşayan insanları doğrudan ya da dolaylı olarak etkiler.

Buna göre bir şehirde üniversite ya da okul açılmasıyla aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmez?

- A) Şehirde yeni lokanta ve kafelerin açılması
B) Başka yerlerden şehre öğrencilerin gelmesi
C) Öğrencilerin kalması için yurt ve pansiyonların yapılması
D) Şehir nüfusunda azalma meydana gelmesi

8. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, çevre kirliliğini önlemek ve ekonomiye katkı sağlamak amacıyla uygulamaya koyulan, market alışverişlerinde plastik poşetlerin 25 kuruşa satılmasına başlandı. Müşterilerden bazıları, market alışverişindeki ücretli poşet uygulamasına destek verirken bazıları da uygulamada acele edildiğini söyledi. Market işletmecileri ise uygulamayı olumlu bulanların yanı sıra bazı vatandaşlardan da tepki aldıklarını söyledi. Markette alışveriş yapan bir vatandaş ise poşet ücreti vermemek için satın aldığı ürünleri cebinden çıkardığı naylon poşetlere doldurdu. (*internet haberi*)

Verilen internet haberine göre olaylarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yaşanan bir olay herkesi aynı şekilde etkiler.
B) Devletin olaylara yaklaşımı ile insanların olaylara yaklaşımı farklıdır.
C) Olayların birden fazla nedeni ve sonucu olabilir.
D) Bir olayın olumlu sonuçları olabileceği gibi olumsuz sonuçları da vardır.

9. Elif, o gün babası ile erkenden evden çıkmıştı. Sınava yetişmesi gerekiyordu. Hava yağışlı ve sisliydi. Sınava gireceği okula yaklaştılar ki trafik aniden durdu. Köprüde bir kaza olmuştu. Araçlar hareket edemez olmuştu. Geriye de dönemiyorlardı. Arabada yarım saat bekledikten sonra yol açıldı ancak Elif sınav saatini kaçırmıştı.

Bu olaya bakılarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Bir olayın birden fazla nedeni olabilir.
- B) Olaylar bazen bizim dışımızda gelişir.
- C) Olayları önceden tahmin ederek önlem alabiliriz.
- D) Bir olaydan herkes aynı biçimde etkilenmez.

10. Yavuz Öğretmen, öğrencilere trafik kazalarının nedenlerini sormuş ve öğrenciler aşağıdaki cevapları vermişlerdir:

Ahmet

Kurallara uyulmaması

Hatice

Hava ve iklim şartları

Yolların iyi olmaması

Zeynep

Yolcuların dikkatsizliği

Hasan

Bu cevaplardan çıkarılabilecek ortak yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kazaların asıl nedeni yol kusurlarıdır.
- B) Trafik kazalarının birden çok nedeni vardır.
- C) Dikkatsiz sürücüler, kazalara neden olmaktadır.
- D) İklim koşulları, sürücülerini zor durumda bırakmaktadır.

11. I. İletişim kurmamızı sağlar.
II. Dünyadan haberdar olmamızı sağlar.
III. Sosyalleşmemizi engeller.
IV. Ödevlerimizi araştırmamızı sağlar.
V. Radyasyon yaydığı için hastalıklara neden olur.
VI. Zamanı boşa geçirmeye neden olur.

Yukarıdaki tabloda telefonun zararları ve yararları karışık olarak verilmiştir.

Buna göre numaralanmış maddelerden hangileri telefonun yararları arasında gösterilemez?

A) I, II ve III

B) II, III ve IV

C) III, V ve VI

D) II, IV ve V

12. Ali, yapacağı ödev için arkadaşlarından çok boyutlu bir olay örneği vermelerini istemiş, arkadaşları aşağıdaki örnekleri vermişlerdir:

Mehmet

Çevre kirliliği

Ayşe

Doğal afetler

Fatma

Köyden kente göç

Hasan

Bilgisayarımın bozulması

Buna göre Ali'nin hangi arkadaşının yanlış cevap verdiği söylenebilir?

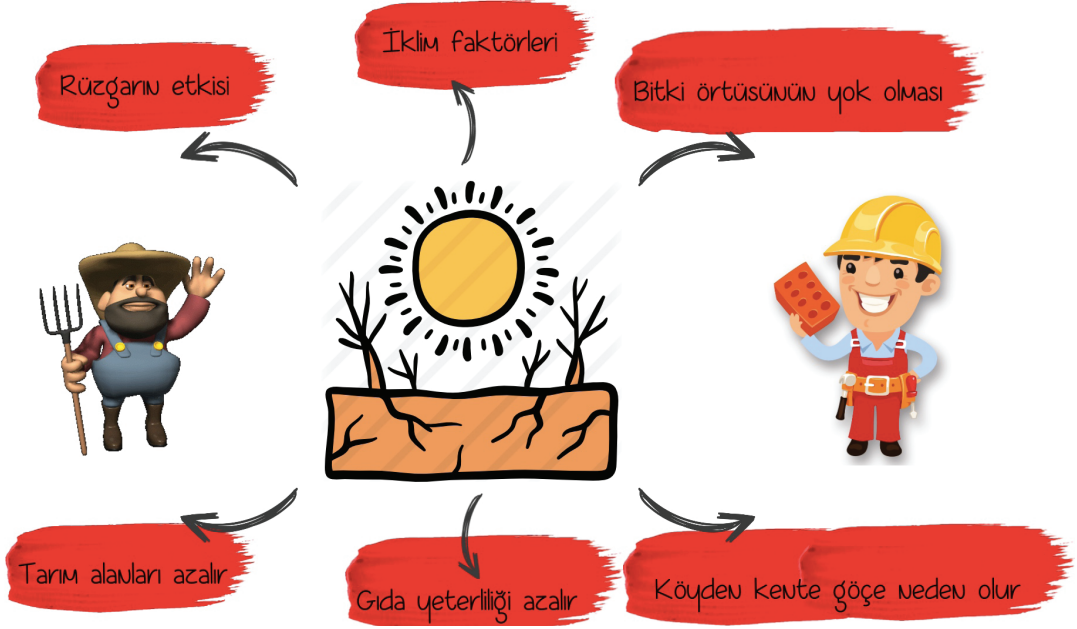
A) Hasan

B) Ayşe

C) Fatma

D) Mehmet

13. Aşağıdaki görselde erozyon ve doğal afetlerin sebepleri ve sonuçları gösterilmiştir.

Verilen görselden hareketle,

- I. Olayların birden fazla sonucu ve nedeni olabilir.
- II. Çevremizde meydana gelen olaylar birçok insanı etkileyebilir.
- III. Toplumdaki her birey yaşanan olaylardan aynı düzeyde etkilenir.
- IV. Olayların insanlar üzerindeki etkisi her zaman birbirinden farklı olur.

yukarıdaki yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) III ve IV

D) I, II, III ve IV

1.

Bir grup etkinliğinde yer alan bireylerin üstlendikleri görevlere rol denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ailede sahip olduğumuz rollerden biri değildir?

- A) Abla
- B) Ağabey
- C) Kardeş
- D) Kaleci

2. Aşağıda verilen grup-rol eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

Grup	Rol
A) Basketbol takımı	İzci
B) Halk oyunları ekibi	Oyuncu
C) Kütüphane kulübü	Üye
D) Aile	Kardeş

3.

Ortak bir amaç için bir araya gelen, en az iki ve daha fazla kişiden oluşan ve aralarında ilişki bulunan topluluklara grup denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir grup değildir?

- A) Voleybol takımı oyuncularını
- B) Müzik kulübü öğrencileri
- C) Bankada sıra bekleyen insanlar
- D) Aile

4.

Fatih Öğretmen'in açıklamasını yaptığı kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurum
- B) Kalabalık
- C) Sorumluluk
- D) Rol

5. Aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) Aynı anda birden fazla role sahip olabilmemiz için yaşımızın çok büyük olması gerekir.
- B) Eğitim çağına gelen her çocuğun eğitim görme hakkı vardır.
- C) Haklarımız yasalarla güvence altına alınmıştır.
- D) Haklar ve sorumluluklar birbirinin tamamlayıcısıdır.

6.

Aşağıda hak ve sorumluluk ilişkilendirilmesi yapılmıştır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

Hak	Sorumluluk
A) Eğitim hakkı	Derslerimize iyi çalışmak
B) Sağlık hakkı	İstedığımız her şeyi yiyebilmek
C) Oyun oynama hakkı	Oyunu kurallarına göre oynamak
D) Dinlenme hakkı	Zamanında uyumak

7.

Beyza Öğretmen'in "**Grup nedir?**" sorusuna, öğrenciler "*Belli bir amaç için bir araya gelmiş ve belli kurallara uyarak kurulmuş oluşumlardır.*" diye cevap vermiştir.

Buna göre gruplarla ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Grupta bulunan herkesin bir görevi vardır.
- B) Gruplarda bulunanlar birbirlerini tanır.
- C) Bulduğumuz grupta üstlendiğimiz görevlere rol denir.
- D) Her grup aynı zamanda bir kurumdur.

8.

"Bulduğum grup aynı zamanda idareciler, öğretmenler, çalışanlar ve öğrencilerden oluşan bir kurumdur. Düzenlediği sosyal ve kültürel etkinliklerle gelişmemize büyük katkılar sağlamaktadır."

5-B sınıfı öğrencisi Ali'nin sözünü ettiği kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kütüphane
- B) İzcü Kulübü
- C) Okul
- D) Aile

FARKLIŞEM

9.

- I. Ortak amaçları vardır.
- II. İsteyerek ve planlayarak bir araya gelirler.
- III. Aralarında süreklilik vardır.
- IV. Birbirlerini tanımazlar.
- V. İş bölümü yapılmaz.

Yukarıda verilen özelliklerden hangileri gruplara ait değildir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız III
- D) IV ve V

10.

Bireylerin üyesi oldukları grup ve kurumlarda yerine getirmeleri gereken görevleri yani sorumlulukları vardır. Sorumlulukların yerine getirilmemesi düzeni bozar, sorunlar yaşanmasına neden olur. Öte yandan kişiler katıldıkları grup ve kurumlarda belirli haklar elde ederler. Elde edilen bu haklar, kişilerin buldukları grup ve kurum içerisinde neleri yapabileceğini gösterir.

Bu bilgilere göre aşağıda verilen durumlardan hangisi hak ve sorumluluklarımızı doğru kullandığımızın göstergesi olamaz?

A)

Ahmet'in derse geç kalmamak için sabah erken kalkması

B)

Ayşe'nin sınıf başkanlığına aday olması

C)

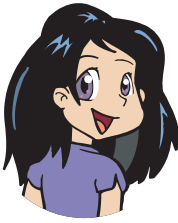
Sosyal bilgiler öğretmeni-nin sınıfta ders anlatması

D)

Hafta sonu maça giden Ha-kan'ın ödevlerini yapmaması

11.

Merhaba ben Ayşe. Çevremdeki insanlar bana farklı ifadelerle seslenir. Babam "kızım", kardeşim "abla", sınıf arkadaşlarım "başkan" diye çağırıyor beni. Evde vaktinde yatıyorum ama odamı düzenli tutmuyorum. Arkadaşlarımla oyun oynuyorum ve çok eğleniyorum. Okulda öğrenciyim. Temiz düzenli bir sınıfta eğitim almaya hakkım var. Başarılı olabilmek için ödevlerimi zamanında yapıyorum. Öğretmenimi dikkatli dinliyorum ve derslerde söz almadan konuşmuyorum. Okul kurallarına uyuyorum. Ama bazen okula geç kalıyorum.

Buna göre Ayşe için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Farklı rollere sahiptir.

B) Evdeki sorumluluklarını aksatmaktadır.

C) Oyun oynamayı çok sevmektedir.

D) Dersi dikkatli dinlememekte ve söz almadan konuşmaktadır.

12.

ÜCRETLİ POŞET UYGULAMASI NE SONUÇ VERDİ?

- 2019 yılında plastik poşetlerin kullanım oranları % **77,27** düştü.
- 11 ayda yaklaşık **150 bin ton plastik tasarrufu sağlandı.**
- Uygulamadan önce kişi başına ayda ortalama **35 plastik poşet** kullanılırken, bu ortalama **10'a** düştü.
- 1 Ocak 2019'dan bu yana 2 bin 160 plastik poşet denetiminde, kurallara uymayan marketlere ve plastik poşet üreticilerine **121 bin 411 lira ceza** kesildi.

- **Fransa, Yunanistan, İrlanda, Hollanda, İsveç ve İngiltere gibi** Avrupa ülkelerinde de plastik poşetlerden ücret alınıyor.
- Plastik, cam, metal içecek ambalaj atıklarının toplanması ve atık miktarının azaltılması için uygulanan depozito, **1 Ocak 2021'de zorunlu olacak.**

Verilen görsel incelendiğinde;

- I. Uygulamanın çevrenin korunması açısından önemli olduğuna,
- II. Zamanla naylon poşet kullanım oranlarında düşüş yaşandığına,
- III. Ücretli poşet uygulamasının diğer ülkeler tarafından da kullanıldığına,
- IV. Atık miktarının azaltılması için çalışmaların hayata geçirileceğine

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II, III ve IV

1.

Birleşmiş Milletler ve UNICEF'in raporlarına göre dünyada 28 milyon savaş mağduru çocuk var. Bunların 1,5 milyonu Türkiye'de yaşıyor. Dünyada 5 - 17 yaş arasında 151 milyon 600 bin çocuk işçi var. Bunların 73 milyonu tehlikeli işlerde çalışıyor. Çalışan çocukların 72 milyonu yani yaklaşık yarısı Afrika'da. 264 milyon çocuk ve genç eğitim alamıyor. UNICEF'in raporlarına göre, bu durum 2030 yılına kadar aynen devam ederse yoksulluk içinde yaşayan çocuk sayısı 167 milyona çıkacak. 750 milyon kız çocuğu henüz çocuk yaşta evlenmiş olacak.

(internet haberi)

Bu bilgilerden yola çıkılarak aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Savaş ve yoksulluk nedeniyle çocuk hakkı ihlallerinin yaşandığına
- B) Çocukların birçok nedenden dolayı haklarını tam olarak kullanamadığına
- C) Çocuk işçilerin en çok Türkiye'de iş bulunduğu
- D) Önlem alınmadığı takdirde çocuk hakkı ihlallerinin artacağına

2.

Her bireyin olduğu gibi çocukların da sahip olduğu haklar vardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi çocukların sahip olduğu haklardan biri değildir?

- A) Sağlık hakkı
- B) Seçimlerde oy kullanma hakkı
- C) Oyun ve dinlenme hakkı
- D) Eğitim hakkı

3.

Ülkemizde yoksul ve korunmaya muhtaç çocuklara bakım, eğitim, sağlık ve kültür hizmetlerini sistemli bir biçimde sunmak için oluşturulan kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) LÖSEV
- B) Çalışma Bakanlığı
- C) Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- D) Sokak Çocuklarını Koruma Vakfı

FARKLIŞEM

4.

Çocukların, haklarını kullanmalarına engel olan her türlü durum, çocuk haklarının ihlalidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi çocuk hakkı ihlallerine örnek olamaz?

- A) Küçük çocuklara zorla dilencilik yaptırılması
- B) Kız çocuklarının okula gönderilmemesi
- C) Çocukların ağır işlerde çalıştırılması
- D) Çocukların ailelerine yardım etmesi

5.

Dünyadaki çocuklar yaşamları boyunca birçok güçlükle karşılaşmakta ve en temel haklarını bile kullanamamaktadırlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun nedenlerinden biri değildir?

- A) Yoksulluk B) Hızlı kentleşme
C) Doğal afetler D) Savaşlar

6.

“Ben Mehmet. Çocuk Meclisinde kendimi ifade edebilmeyi, başkalarının fikrine saygı duymayı öğrendim. Seçme ve seçilme heyecanını yaşadım. Burada, birlik beraberliğin önemini daha iyi kavradım. Bu sene benim ilk senem ama önümüzdeki senelerde de yine Çocuk Meclisine katılmayı düşünüyorum.”

Mehmet'in konuşmasına göre Çocuk Meclisi seçimlerinde görev almak öğrencilere;

- I. başkalarına saygı duyma,
II. birlik ve beraberlik duygusu,
III. katılımın önemi,
IV. kişisel çıkarların her şeyin üstünde tutma
- niteliklerinden hangisini kazandırmaz?

- A) I B) II C) III D) IV

7.

Çocuk İşçi Alarmı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 2018 yılını çocuk işçiliğiyle mücadele yılı olarak ilan etti. Hazırlanan eylem planı, çocuk işçiliğine karşı iş yerlerinin ve tarlaların denetlenmesinden okuldaki devamsızlık takibine kadar uzanıyor.

İnternet Haberi

Çalışma Bakanlığının hazırladığı eylem planı aşağıdakilerin hangisine verilen önemin bir göstergesidir?

- A) Çocukların daha iyi şartlarda çalıştırılması
B) Çocuk hakları
C) Ulusal eğitim seferberliği
D) Ekonomik kalkınma

8.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde ilan edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre dünyadaki bütün çocuklar din, dil, ırk, renk, cinsiyet ayrımı olmaksızın aynı haklara sahiptirler.

Bu durum çocuk haklarının hangi özelliğini göstermektedir?

- A) Evrensel özellikte olduğunu
B) Sözleşmedeki maddelerin çocuklar tarafından hazırlandığını
C) Tüm ülkelerin bu sözleşmeyi aynı zamanda imzaladığını
D) Çocuk haklarını ihlal edenlerin çok ağır biçimde cezalandırıldığını

9.

Çocuk Hakları Sözleşmesi çocukların yaşama, gelişme, koruma ve katılım ile ilgili haklarını içerir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi çocukların korunma ile ilgili hakları arasında yer almaz?

A)

Göçmen ve sığınmacı çocuklar korunmalı ve kollanmalıdır.

B)

Yasalarla belirlenmiş çalışma yaşının altındaki çocuklar, işçi olarak çalıştırılmamalıdır.

C)

Çocukların beslenme, sağlık ve bakım ihtiyaçları karşılanmalıdır.

D)

Çocuklar, kötü alışkanlıklardan korunmalıdır.

10.

UNICEF: Dünyadaki Çocukların Dörtte Biri Savaş ve Afetlerin Gölgesinde Yaşıyor

UNICEF (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu), dünyadaki çocukların yaklaşık dörtte birinin savaş, kriz ve doğal afetlerin etkilediği ülkelerde yaşadığını açıkladı.

- 535 milyon çocuk sağlık, hizmet ve kaliteli eğitim alamıyor. Gıdaya erişemiyor ve korunamıyor.
- Savaş ve çatışma ortamında yaşayan 13 milyondan fazla çocuk eğitimden yoksun kaldı.
- Şiddet sebebiyle 50 milyon çocuk yerlerinden edildi.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A)

Savaşlar yüzünden çocukların eğitim hakkını kullanamadığı

B)

Milyonlarca çocuğun sağlık hizmeti alamadığı

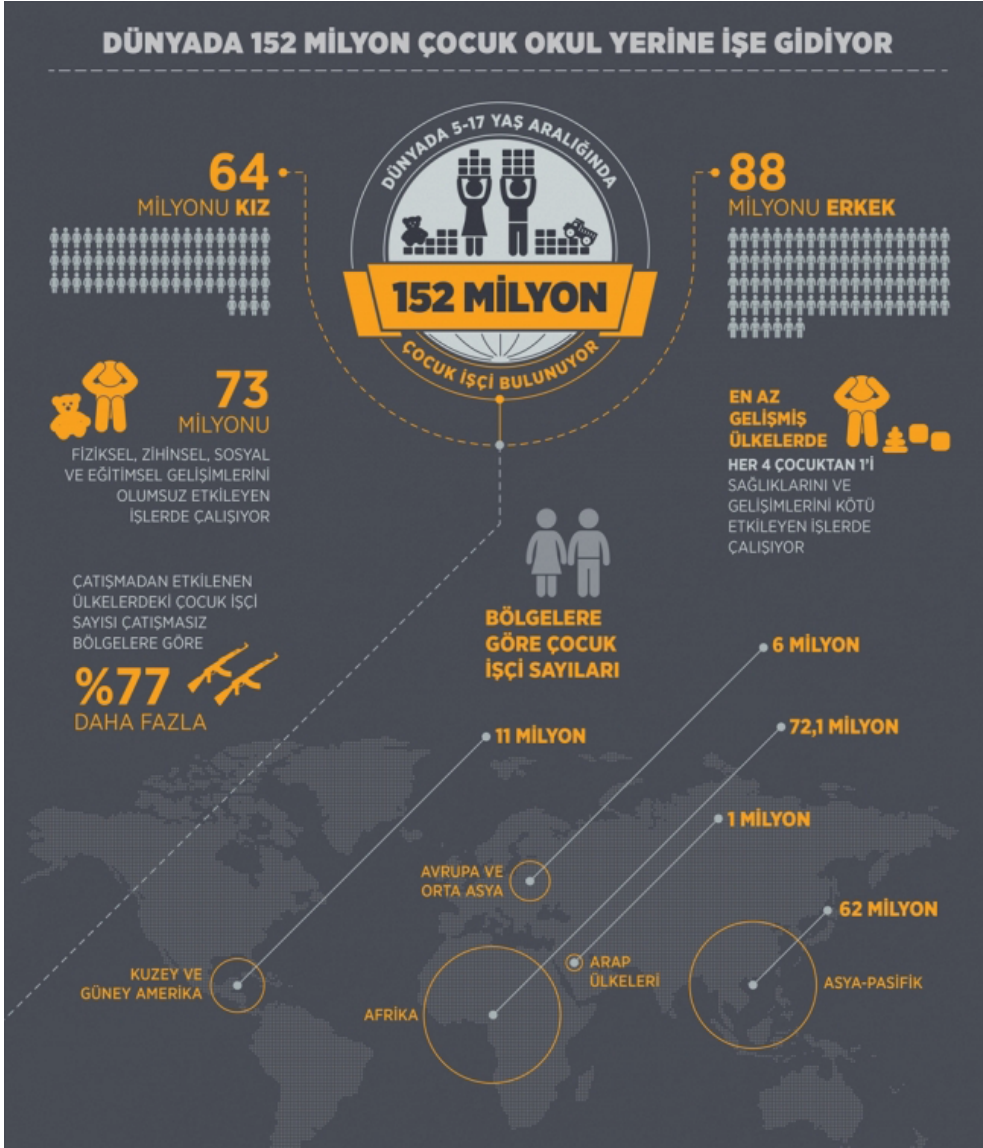
C)

Doğal afetlerin ve savaşların çocukları doğrudan etkilediği

D)

Tüm çocukların UNICEF tarafından korunma altına alındığı

11.

Verilen görsel incelendiğinde,

- I. En fazla çocuk işçi Arap ülkelerinde bulunmaktadır.
- II. Çocuk işçilerde erkeklerin oranı kızlara göre daha fazladır.
- III. Savaş bölgelerinde daha fazla çocuk işçi çalıştırılmaktadır.
- IV. Çocuk işçi sayısı her geçen gün biraz daha artış göstermektedir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

A) Yalnız I

B) Yalnız IV

C) II ve III

D) I ve IV

SÜPER

EFŞO

HİPER

1. Sosyal bilgiler dersi, hayatımızın her aşamasında bize pek çok yarar sağlar.

Aşağıdakilerden hangisi sosyal bilgiler dersinin bize sağladığı bu yararlardan biri değildir?

- A) Bilinçli ve sorunlu bir vatandaş olma
- B) Atatürk ilke ve inkılaplarına sahip çıkma
- C) Vatandaşlık hak ve sorumluluklarımızın farkında olma
- D) Canlıların biyolojik gelişim süreçlerini öğrenme

2. Hak arama yöntemlerimizden biri de dilekçe hakkıdır.

Dilekçe hakkı ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Resmî kurumlara istek ve şikâyetlerimizi dilekçe aracılığıyla iletebiliriz.
- B) Dilekçelere cevap verme süresi 30 gündür.
- C) Dilekçelerde imza bulunması zorunluluğu yoktur.
- D) Dilekçe, herhangi bir sorunla karşılaştığımızda ilgili kuruma başvurduğumuz yazılı belgedir.

3. Meltem Öğretmen'in öğrencilere sorduğu soruya öğrenciler, "Bir olayın birden çok sebebi ve sonucunun olmasına denir." şeklinde cevap vermişlerdir.

Buna göre Meltem Öğretmen, öğrencilere aşağıdaki sorulardan hangisini sormuş olabilir?

- A) Özel yargı nedir?
- B) Çok boyutluluk neye denir?
- C) Empati nedir?
- D) Uzlaşma neye denir?

4. Çocuk haklarının korunması için uluslararası düzeyde kurulan teşkilat aşağıdakilerden hangisidir?

- A)
- B)
- C)
- D)

SİPER

EFSO

HİPER

5. Aşağıdakilerden hangisi bir olayın çok boyutlu olmasıyla ilgili değildir?

A) Herkesi aynı biçimde etkilemesi

B) Birden fazla sebebinin olabilmesi

C) Olumlu ya da olumsuz sonuçlara açabilmesi

D) Etkilerinin zaman içinde farklı alanlarda görülmesi

6.

- Bir toplumun en küçük sosyal kurumudur.
- Ortak duygu, düşünce ve amaçlar doğrultusunda oluşmuş bir gruptur.

Buna göre hem kurum hem de grup özelliği taşıyan bu oluşum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devlet
B) Aile
C) Hastane
D) Okul

7.

Hayatımızın her döneminde çeşitli grupların içinde yer alırız. Bu gruplar bazen kendi isteğimizle katıldığımız, bazen de kendimizi doğal olarak içinde bulduğumuz gruplardır.

Aşağıdakilerden hangisi doğduğumuz andan itibaren içinde yer aldığımız bir gruptur?

- A) Mahalle arkadaşları
B) Atatürk Ortaokulu
C) Aile
D) Futbol kulübü

FARKLIŞEM

8.

Her yetişkin insanın kişisel sorumlulukları olduğu gibi her öğrencinin de kişisel sorumlulukları vardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir öğrencinin kişisel sorumluluklarından biri olamaz?

A) Ev temizliği yapmak

B) Düzenli ders çalışma alışkanlığı edinmek

C) Beden sağlığını korumak

D) Kişisel bakım yapmak

SÜPER

EFŞO

HİPER

9. Ülkemizin de imzaladığı Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre her çocuğun sahip olması gereken çeşitli haklar vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bir çocuğun sahip olabileceği haklardan biri değildir?

- A) Düzenli beslenme hakkı
- B) Sağlık hakkı
- C) Çalışma hakkı
- D) Oyun oynama hakkı

10.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre, "Taraflar devletler her çocuğun; ekonomik olarak sömürülmesine, eğitime engel olacak, bedensel ve zihinsel sağlığına zarar verebilecek durumlara karşı önlem alınmasını kabul eder." denilmektedir.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin bu maddesi çocukların;

- I. seçme ve seçilme,
- II. eğitim,
- III. sağlık,
- IV. güvenlik

haklarından hangisini korumaya yönelik değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

11.

Çocuk haklarına dair sözleşme, dünyada bugüne kadar en fazla kabul gören insan hakları belgesidir. İlk kez 1989 yılında ilan edilmesine rağmen bugüne kadar 191 ülke bu sözleşmeyi imzalamıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) İnsan hakları alanındaki gelişmelerin giderek azaldığının
- B) Tüm dünyada çocuk hakları ihlallerine son verildiğinin
- C) Sözleşmeyi ilk imzalayan devletin Türkiye olduğunun
- D) Çocuk haklarına verilen önemin

12.

Sosyal bilgiler dersinin Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin bir vatandaşı olarak gelişmemizde büyük katkıları vardır.

Ali

Buna göre 5. sınıf öğrencisi Ali'nin;

- I. haklarının ve sorumluluklarının farkında bir öğrenci olarak okul idaresine dilekçe yazması,
- II. birlikte yaşama kültürü ve demokrasi bilincine sahip biri olarak başkalarına saygı duyması,
- III. arkadaşları ile olan sorunlarını zor ve şiddet kullanarak çözmeye çalışması,
- IV. ülkemizin iklim özellikleri ve yer şekilleri hakkında bir araştırma ödevi hazırlaması

davranışlarından hangisi sosyal bilgiler dersinin katkısı olarak gösterilemez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV